

Завод за
интелектуалну својину
Републике Србије

ULOGA NACIONALNIH ZAVODA U INOVACIONOM OKRUŽENJU

Pojam pronalazak-inovacija

- „Proces pretvaranja intelektualnih zamisli u nešto novo, obično novi proizvod ili proces je pronalazak“ Trott P.,
- 1985 Peter Drucker definiše inovaciju kao specifičan alat preduzetnika, odnosno sredstvo pomoću koga on koristi promenu kao mogućnost za razvoj proizvoda ili usluga.

Pojam pronalazak-inovacija

- 1995 EK Green paper on innovation
inovacija je „unapređenje i povećanje opsega proizvoda i usluga i povezanih tržišta, uspostavljanje novih metoda proizvodnje, nabavke i distribucije, uvođenje promena u menadžmentu, organizaciji i uslovima rada zaposlenih“
- Svaka inovacija predstavlja promenu, ali svaka promena nije inovacija

Pojam pronalazak-inovacija

- Inovacija je praktična, odnosno komercijalna primena pronalaska.
- Pronalasci zahtevaju primenu znanje većeg broja ljudi kako bi se transformisali u proizvod, uslugu ili proces kojima će se povećati performanse bilo kompanije, bilo nacionalne ekonomije.

Aproprijabilnost inovacije i IS

- Aprorijabilnost je stepen u kome se tehnologija može zaštititi od imitiranja, obezbeđujući inovatoru rentu od inovacija
- Može se identifikovati više mehanizama koje menadžmet preduzeća ima na raspolaganju za povećanje aproprijabilnosti inovacija:
  - Patent i odgovarajuća pravna zaštita
  - Tajnost
  - Kontrola komplementarnih prednosti
  - *Leading time* i postprodajne usluge

Intelektualna svojina i inovacije

- Sa aspekta menadžmeta inovacija, intelektualni kapital kompanije izuzetno je značajan faktor inovativnosti i osnov je konkurentne prednosti i profitabilnosti.
- Inovacioni indikatori EU, između ostalog, obuhvataju sledeće podatke: ulaganje neke zemlje u istraživanje i razvoj, **broj patentnih prijava**, broj inovativnih organizacija i sl.

Evropski inovacioni pregled *European Innovation Scoreboard -EIS*

- Predstavlja instrument koji je EK razvila kao sredstvo za praćenje imlementacije Lisabonske strategije, a koji omogućava poređenje inovacionih aktivnosti zemalja EU.
- Od 2007.g. EIS uključuje praćenje inovacionih indikatora i analizu trendova 27 zemalja EU kao i Hrvatske, Turske, Islanda, Norveške, Švajcarske, Japana, Australije, Kanade i Izraela, a od 2009.g i Srbije.

Evropski inovacioni pregled

European Innovation Scoreboard -EIS

- EIS indikatori (29) dele se na 2 osnovne kategorije i to na izlazne i ulazne indikatore
- Ulazni indikatori podeljeni su dalje na 3 grupe i to:
  - Pokretači inovacija – kojima se ocenjuju strukturni preduslovi za inovacije
  - Stvaranje znanja – kojima se meri ulaganje u istraživanja i razvoj i sl.
  - Inovativnost i preduzetništvo – kojima se meri inovaciona aktivnost na mikroekonomskom nivou
- Indikatori koji služe za ocenu inovativnog izlaza mogu se podeliti u sledeće dve grupe:
  - Primena – kojim se meri rad, poslovne aktivnosti i dodata vrednost kao posledica inovacije
  - Intelektualna svojina

Nove usluge Zavoda - IPP

- Razvijene su različite metoda za procenu intelektualne svojine jedne kompanije, a u Zavod smo od juna ove godine počeli da primenjujemo IPP.
- Stručnjaci Zavod odlaze u posetu kompanijama i uz standardni set pitanja ocenjuje potencijalnu intelektualnu svojinu i daju preporuke. Nakon toga rukovodstvo kompanije preporuke dobijene od stručnjaka Zavoda treba da uključi u strategiju poslovanja.

Nove usluge Zavoda – jačanje svesti o značaju IS

- Svest o potreba zaštite intelektualnog kapitala i intelektualne svojine - kako bi kompanija kontrolisala svoja znanja i zadržala prednost.
- Zaštita intelektualne svojine je prvi korak, dok je efikasno upravljanje intelektulanom svojinom ono što omogućava kompanijama da iskoriste to vlasništvo u cilju povećanja inovativnosti i konkurentnosti.

Novе usluge Zavoda - jačanje diseminacija informacija

Informacija koje mogu da se nađu u bazama podataka патената и žigova daju mogućnost organizacijama да прате најновије trendove tehnološkog razvoja и активности konkurenata.

- U tom smislu Zavod je ojačao saradnju sa privrednim komorama и NARR

Nove usluge Zavoda - edukacija

- Intelektualna svojine, osim što daje ekskluzivno pravo korišćenja pronalaska, žiga, dizajna, književnog ili umetničkog dela, omogućava kompaniji da ostvari i druge poslovne ciljeve.
- One kompanije koje ulože svoje resurse u upravljanje intelektualnom svojinom u velikoj meri postaju konkurentnije na tržištu.

Upravljanje intelektualnom svojinom

- Ustanovljen sistem intelektualne svojine u Republici Srbiji nije dovoljan, sam po sebi, da podstakne stvaranje inovacija
- Nije dovoljna samo odgovarajuća pravna infrastruktura – zakoni i institucije, već postoji potreba da kompanije u svoje planove poslovanja i strateške dokumente uključe i menadžmet intelektualne svojine.
- Iz navedenih razloga sve veći akcent se stavlja na menadžmet intelektualne svojine, a nacionalni zavodi imaju zadatak da pruže podršku u ovom poslu.

Upravljanje intelektualnom svojinom

- Intelektualna svojina, kao ekonomska kategorija, predstavlja način za zaštitu investicije u inovaciju.
- Razvoj i upravljanje intelektualnom svojinom su postali provorazredna briga kompanija, posebno u oblastima koje se brzo razvijaju.

Edukativno informativni centar

- U januaru 2010.g. zvanično otvoren Edukativno-informativni centar čime Zavod formalizuje informativno-obrazovnu funkciju usmerenu ka podizanja svesti javnosti o značaju prava IS

Cilj:

Modernizacija poslovanja Zavoda i podrška svim interesnim grupama u korišćenju sistema intelektualne svojina u Srbiji

Uloga Zavoda u inovacionoj politici

- Glavni cilj:
  - Povećavanje konkurentnosti MSP kroz podršku MSP u jačanju inovativnosti i jačanje svesti javnosti o značaju IS
- Do sada urađeno
  - Zavod je potpisao Memorandum o razumevanju (MoU) sa PKS i sa 10 RPK
  - MoU je potpisan sa Nacionalnom agencijom za regionalni razvoj
  - MoU sa Pravosudnom akademijom
  - Nacionalna strategija IS 2010-2015
- Aktivnosti:
  - IPP – Dijagnostika intelektualne svojine
  - Seminari u privrednim komorama, NARR, fakultetima, institutima
  - Edukacija u oblasti sprovođenja prava IS
  - Publikacije i studije
  - Specijalizovani seminari za kompanije koje drže zaposleni Zavoda.
  - TTO

Uloga Zavoda u inovacionoj politici

- Komercijalizacija rezultata istraživanja i TT je složen proces koji zahteva multidisciplinarni pristup. Za uspešnu komercijalizaciju istraživanja potrebna su znanja iz oblasti prava, naročito prava intelektualne svojine, ekonomije, tehnike i nauke.
- Proces transfera tehnologije obuhvata aktivnosti koje nisu prirodno aktivnosti niti istraživačkih organizacija niti industrije.

Uloga Zavoda u inovacionoj politici

- Zavod podršku TTO
- Primarna uloga TTO da premosti jaz koji postoji između nauke i privrede.
- Opšti cilj organizacije za transfer tehnologije je poboljšanje kvaliteta života u društvu.

Zaključak

- Na osnovu navedenog očigledno je, da današnje kompanije, da bi opstale na tržištu, moraju biti fokusirane na stvaranje **znanja, transfer znanja i tehnologija, zajednička ulaganja, kao i na zaštitu i iskorišćavanje nematerijalne, intelektualne imovine, odnosno intelektualnog kapitala.**
- Jedan od značajnih instrumenata koji omogućava organizacijama da funkcionišu na ovaj način je sistem prava intelektualne svojine i menadžement intelektualne svojine, jer je dobro poznato da intelektualna svojina podstiče stvaranje novog znanja i osigurava pravedan transfer znanja i tehnologija, kao i korist od zajedničkog ulaganja.

Завод за
интелектуалну својину
Републике Србије

Hvala na pažnji

Mr. Branka Bilen Katić, dipl.ing
Zavod za intelektualnu svojinu Republike Srbije